

Opgave 2 De positie van huishoudelijk werkers

Bij deze opgave horen de teksten 1 en 2 en tabel 2.

Inleiding

In deze opgave staat de maatschappelijke positie van huishoudelijk werkers en de omgang met hun werkgever centraal. Huishoudelijk werkers zijn personen die tegen betaling bij iemand werk in het huishouden doen, zoals het schoonmaken van de woning of het strijken van kleren. De personen die de huishoudelijk werkers in dienst hebben zijn de werkgevers.

Gebruik tekst 1.

- 2p 8 Leg uit dat er bij de positie van huishoudelijk werkers sprake is van een politiek probleem. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van een politiek probleem;
 - een voorbeeld uit tekst 1.
- 4p 9 Leg uit dat er bij de positie van huishoudelijk werkers sprake is van een verhoudingsvraagstuk. Gebruik in je uitleg:
- twee kernconcepten bij het hoofdconcept verhouding;
 - bij elk kernconcept een voorbeeld uit tekst 1.

Huishoudelijk werk is ongeschoold werk en vaak informeel georganiseerd. Dit laatste betekent dat het werk bij iemand thuis plaatsvindt, de huishoudelijk werker niet in dienst van een bedrijf is en dat het vaak zwart werk is. Zwart werk wil zeggen dat de werkgever en de huishoudelijk werker geen aangifte doen bij de Belastingdienst en er geen belasting en sociale premies worden betaald.

Het soort werk en de organisatie van het werk kunnen de lage maatschappelijke positie van de huishoudelijk werkers verklaren.

- 2p 10 Leg uit dat het **soort werk** de lage maatschappelijke positie van huishoudelijk werkers kan verklaren. Gebruik in je uitleg de definitie van het begrip status.
- 2p 11 Leg uit dat de **informele organisatie van het werk** de lage maatschappelijke positie van huishoudelijk werkers kan verklaren. Gebruik in je uitleg het kernconcept samenwerking.

De arbeidsrelatie tussen huishoudelijk werkers en werkgevers is informeler dan bij andere groepen werknemers.

- 2p 12 Leg dit verschil uit. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept sociale institutie;
 - een voorbeeld uit tekst 1.

Gebruik de regels 39 tot en met 69 van tekst 1.

Een maatregel om de positie van huishoudelijk werkers te verbeteren, is de invoering van de dienstencheque. Of deze invoering gewenst is, hangt af van de visie op de rol van de overheid.

- 4p 13 Leg uit of de invoering van de dienstencheque meer bij de socialistische/sociaaldemocratische stroming of meer bij de liberale stroming past. Gebruik in je uitleg:
- de visies op de rol van de overheid van de twee stromingen;
 - een voorbeeld uit tekst 1.

FNV Bondgenoten zet zich in om de positie van huishoudelijk werkers te verbeteren. De vakbond roept huishoudelijk werkers op om lid te worden van FNV Bondgenoten.

Stelling: Als meer huishoudelijk werkers lid worden van een vakbond, neemt de representativiteit van deze vakbond toe.

- 2p 14 Geef een argument voor **of** een argument tegen deze stelling. Leg je argument uit met behulp van het kernconcept representativiteit.

Gebruik tekst 1.

In tekst 1 zijn vanuit het systeemmodel van politieke besluitvorming omgevingsfactoren te herkennen die nieuw beleid voor huishoudelijk werkers kunnen beïnvloeden.

- 2p 15 – Geef een omgevingsfactor uit tekst 1 die een **steun** is voor nieuw beleid voor huishoudelijk werkers.
- Leg uit hoe deze factor nieuw beleid kan beïnvloeden.
- 2p 16 – Geef een omgevingsfactor uit tekst 1 die een **bedreiging** is voor nieuw beleid voor huishoudelijk werkers.
- Leg uit hoe deze factor nieuw beleid kan beïnvloeden.

Gebruik tabel 2.

Sjoukje Botman heeft onderzoek gedaan naar migranten die huishoudelijk werk verrichten in Amsterdam. In tabel 2 staan gegevens uit dit onderzoek over deze migranten.

- 2p 17 Leg uit dat in tabel 2 een geglobaliseerde samenleving te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- een voorbeeld uit tabel 2;
 - het kernconcept globalisering.

Gebruik tekst 2 en tabel 2.

De werkgever en de huishoudelijk werker zijn door hun arbeidsrelatie over en weer met elkaar verbonden.

- 2p 18 Geef aan hoe werkgever en huishoudelijk werker over en weer met elkaar verbonden zijn. Gebruik in je antwoord:
- het hoofdconcept binding;
 - een voorbeeld uit tekst 2;
 - een voorbeeld uit tabel 2.

- Gebruik het interviewfragment van huishoudelijk werker 1 uit tekst 2.*
- 2p **19** Leg uit wat het effect is van het werk op de identiteit van huishoudelijk werker 1 uit tekst 2. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept identiteit;
 - een voorbeeld uit tekst 2.

- Gebruik het interviewfragment van huishoudelijk werker 2 uit tekst 2.*
- Status is een relatief begrip, net als cultuur.
- 2p **20** Leg uit dat status een relatief begrip is. Gebruik in je uitleg:
- de definitie van het begrip status;
 - een voorbeeld uit het interviewfragment van huishoudelijk werker 2 uit tekst 2.

Opgave 2 De positie van huishoudelijk werkers

tekst 1

Cheque tegen zwart circuit werksters

Nederland staat onder druk van de internationale arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties, de ILO, om de slechte arbeidspositie van werksters
5 te verbeteren. In juni 2011 is in een internationaal verdrag afgesproken dat deze groep werknemers dezelfde arbeids- en sociale zekerheids-
rechten moet krijgen als andere
10 werknemers. Dat is in Nederland nu niet het geval. (...)

In Nederland kunnen particulieren een werkster zelf inhuren en zwart uitbetalen, zonder belasting en
15 werkgeverspremies te hoeven betalen. Het is aan de werkster om haar inkomsten op te geven bij de Belastingdienst. De meesten doen dat niet omdat het uurloon van 10 à
20 12,50 euro per uur dat onaantrekkelijk maakt. Uniek is ook dat werksters geen cao hebben, niet zijn verzekerd tegen werkloosheid en arbeidsongeschiktheid en geen
25 pensioenpremie betalen. Bij ziekte hebben ze recht op slechts zes weken doorbetaling, die ze vaak niet krijgen omdat particulieren dat niet weten. Andere werknemers krijgen
30 twee jaar doorbetaald. (...)

Om werksters dezelfde rechten als andere werknemers te geven zouden zij een uurloon van minimaal 20 euro per uur moeten krijgen. De overheid
35 zou het inkomensverschil moeten financieren, om te voorkomen dat

particulieren weer liever een zwart betaalde werkster inhuren. (...)

Nederland kan de ruim 400 duizend
40 huishoudelijk werksters uit het zwarte circuit halen door een voorbeeld te nemen aan België en Frankrijk. Daar zorgen zogenaamde diensten-
cheques ervoor dat particuliere huis-
houdens hun werkster wit kunnen
45 betalen en dat de werkster belasting en pensioenpremie betaalt en is verzekerd tegen werkloosheid en arbeidsongeschiktheid. (...) Dit
50 voorstel doen vakcentrale FNV, de werkgeversorganisatie van de schoonmaakbranche OSB, een arbeidsjurist en hoogleraar migratierecht.
(...)

55 Als Nederland de dienstencheque invoert, koopt een particulier bij de overheid cheques in voor bijvoorbeeld 12,50 euro per stuk. Voor elk gewerkt uur krijgt de werkster één
60 cheque. Ze wisselt hem in bij het schoonmaakbedrijf waarbij zij in dienst zou komen. Het bedrijf kan door zo'n 7,50 euro aan overheids-
subsidie de sociale premies,
65 belasting en verzekeringen van de werkster betalen, plus eigen kosten.

Het is de vraag of het kabinet in tijden van recessie en bezuinigingen bereid is extra geld uit te geven (...).

naar: de Volkskrant van 7 januari 2014

tabel 2

Inkomsten van migranten uit huishoudelijk werk in Amsterdam

naam	herkomst-land	laatste loon in herkomstland per maand	huidige inkomsten per maand	bestemmingen inkomen
Molly	Filipijnen	300 euro ¹⁾	1000 euro	300 euro per maand naar familie + sparen
Denissa	Colombia	90 euro	900 euro	
Pia	Portugal	500 euro	800 euro	
Jesse	Indonesië	100 euro	1500 euro	300 euro per maand naar familie
Evan	Filipijnen	200 euro ²⁾	1500 euro	800 euro per maand naar familie, studie kinderen
Felice	Filipijnen	560 euro ²⁾	1100 euro	sporadisch geld sturen aan familie
Janelle	Filipijnen	75 euro	1950 euro	700 euro per maand naar gezin, studie kinderen
Ilonka	Slowakije	150 euro	800 euro	
Larysa	Oekraïne	150 euro	1000 euro	200 euro per maand naar ouders
Ieva	Litouwen	-	1000 euro	50 euro per maand naar moeder
Camille	Ghana	-	800 euro	
Andreia	Brazilië	100 euro	1500 euro	sparen voor studie
Natasja	Rusland	200 euro	1900 euro	

noot 1 op Cyprus (in plaats van herkomstland)

noot 2 in Oman (in plaats van herkomstland)

naar: proefschrift van Sjoukje Botman (2011)

tekst 2

Interviewfragmenten over huishoudelijk werk in Amsterdam van werkgevers en huishoudelijk werkers

Werkgever 1:

“(...) ook wel omdat het mij drie uur
in de week zou kosten om het huis
schoon te maken, nou als je vier
5 dagen werkt, dan besteed ik mijn tijd
liever aan iets anders. Met kinderen
is het ook altijd druk. (...)”
We hebben het geld ervoor, waarom
zou ik daar niet iemand voor nemen.
10 Ik vind schoonmaken echt niet leuk.
Het effect is wel lekker maar om te
doen is het niet leuk. (...)”

Werkgever 2:

“Ik zou nooit thuis willen zijn als de
15 schoonmaakster komt. Dan voel ik
me echt zo koloniaal, het is natuurlijk
ook koloniaal, ik kan het gewoon niet.
Ik wil het niet zien dat zij dat moet
doen van mij, voor mij, ik wil dat
20 eigenlijk niet weten.”

Huishoudelijk werker 1:

*Wat was het aantrekkelijke van het
schoonmaakwerk voor u?*

“Ze hebben me nodig. Ja ze hebben
25 me nodig, er zijn toch nog mensen
die me nodig hebben, dat doet me
heel veel. (...) Ik voelde mij er lekker
bij, ik dacht, ze hebben het gewoon
nodig, als ze mij niet zouden hebben
30 wordt het echt een puinhoop in die
gezinnen.”

Huishoudelijk werker 2:

“Nee, in Brazilië is het anders. De
schoonmaakster is verschillend, de
35 mensen zeggen: o jee
schoonmaakster. Ik weet niet
waarom de mensen zo denken, het is
normaal werk. Maar in Brazilië heb je
een probleem als je dit werk doet.”
40 *En hoe is dat hier in Nederland?*
“Hier is dat heel anders dan in
Brazilië. Hier hebben mensen geen
vooordeel daarover.”

naar: proefschrift van Sjoukje Botman (2011)